Koalicja „POLSKA WOLNA OD GMO”
ul. Chłodna 48/153
00-872 Warszawa
http://www.polska-wolna-od-gmo.org

Warszawa, Stryszów, Wrocław, Gliwice, 07.06.2012 r.

LIST OTWARTY

Ze zdziwieniem i zaniepokojeniem przyjęliśmy fakt, że badania[1] realizowane w ostatnich latach w dwóch instytutach resortowych[2] Ministerstwa Rolnictwa mają stanowić pretekst i alibi dla zniesienia zakazu importu pasz genetycznie zmodyfikowanych do Polski.

Po zapoznaniu się z raportem końcowym[3] z realizacji tego zadania stwierdzamy, że wśród opublikowanych w recenzowanych czasopismach oryginalnych prac badawczych nie ma ani jednej publikacji, która opisuje wpływ pasz GMO na zdrowotność zwierząt doświadczalnych.

Wymienione w raporcie prace oryginalne[4] dotyczą bowiem dwóch, całkiem innych zagadnień:

1) oceny wpływu pasz GMO na wskaźniki produkcyjne i na jakość uzyskiwanych produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz

2) analizy losów transgenicznego DNA w przewodzie pokarmowym i tkankach zwierząt.

Zgodnie ze standardami przyjętymi w nauce, tylko badania, które przeszły proces niezależnej

---

[1] Badania prowadzone w ramach programu „Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej” finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa (zadanie 3.4: 4 447 350 zł w latach 2008 – 2011).

[2] Instytut Zootechniki w Balicach PIB i Państwowy Instytut Weterynaryjny PIB w Puławach

[3] Raport końcowy z realizacji zadania „Wpływ pasz GMO na produkcyjność i zdrowotność zwierząt, transfer transgenicznego DNA w przewodzie pokarmowym oraz jego retencję w tkankach i produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego” http://www.izoo.krakow.pl/zalaczniki/wazne_informacje/Wplyw_pasz_GMO_na_produkcyjnosc_i_zdrowotnosc_zwierzat.pdf

- [4] Świątkiewicz S., Świątkiewicz M., Koreleski J., Kwiatek K.: Nutritional efficiency of genetically modified, insect resistant corn (MON810) and glyphosate tolerant soybean meal (Roundup Ready) for broilers. *Bull Vet Inst Pulawy* 2010; 54, 43-48.
- Świątkiewicz S., Twardowska M., Markowski J., Mazur M., Sieradzki Z., Kwiatek K.: Fate of transgenic DNA from Bt corn and Roundup Ready soybean meal in broilers fed GMO feed. *Bull Vet Inst Pulawy* 2010; 54, 237-242.
- Świątkiewicz S., Koreleski J., Arczewska-Włosek A., Twardowska M.: Poekstrakcyjna śruta sojowa i ziarna kukurydzy z genetycznie zmodyfikowanych roślin w żywieniu kur nieśnych. Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych 2010; 544, 11-18.
- Świątkiewicz M., Hanczakowska E., Twardowska M., Mazur M., Kwiatek K., Kozaczyński W., Sieradzki Z., Świątkiewicz S.: The effect of genetically modified feeds on fattening results and transgenic DNA transfer to swine tissues. *Bull Vet Inst Pulawy* 2011; 55, 121-125.
- Stadnik J., Karwowska M., Dolatowski Z.J., Świątkiewicz S, Kwiatek K.: Effect of genetically modified, insect resistant corn (MON810) and glyphosate tolerant soybean meal (Roundup Ready) on physico-chemical properties of broilers breast and thigh muscles. *Bull Vet Inst Pulawy* 2011; 55, 541-546.
- Świątkiewicz S., Koreleski J., Arczewska-Włosek A., Świątkiewicz M., Twardowska M., Markowski J., Mazur M., Sieradzki Z., Kwiatek K.: Detection of transgenic DNA from Bt maize and herbicide tolerant soybean soybean meal in tissues, eggs and contents of segments of digestive tract in laying hens fed diets containing genetically modified plants. *Ann. Anim. Sci.* 2011; 11(3), 413-424.
- Stadnik J., Karwowska M., Dolatowski Z.J., Świątkiewicz M., Kwiatek K.: Effect of genetically modified feeds on physico-chemical properties of pork. *Ann. Anim. Sci.* 2011; 11(4) 597–606

recenzji naukowej mogą być brane pod uwagę jako dowód naukowy. Nie są takim dowodem raporty, streszczenia ani komunikaty zjazdowe.

Wobec powyższego stanowczo sprzeciwiamy się rozpowszechnianiu opinii, że realizacja przedmiotowego projektu dostarczyła dowodów na bezpieczeństwo zdrowotne zwierząt karmionych paszami GMO. Jak wykazaliśmy powyżej – takiego dowodu, w postaci recenzowanych publikacji w uznanych periodykach naukowych o zasięgu międzynarodowym, omawiających status zdrowotny zwierząt, wykonawcy projektu dotychczas niestety nie dostarczyli. A jak wskazuje lektura literatury naukowej, kwestia bezpieczeństwa zdrowotnego produktów GMO nie jest wcale bezdyskusyjna[5].

Sprzeciwiamy się również wykorzystaniu efektów programu ministerialnego do promocji pasz i żywności GMO oraz jako pretekstu do prowadzenia polityki sprzecznej z Ramowym Stanowiskiem[6] rządu z 2008 r. i sprzecznej z aktualnymi trendami europejskimi.

Przypominamy, że działa z dobrym skutkiem Program Wieloletni na lata 2011 – 2015: „Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach."

W Biuletynie[7] Forum Debaty Publicznej, prowadzonej pod patronatem prezydenta RP Bronisława Komorowskiego czytamy m.in.: „[…] *badania Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i Instytutu Zootechniki w Balicach, których celem było zastępowanie w dawkach pokarmowych białka z importowanej soi, białkiem z krajowych roślin strączkowych wykazały, że: w przypadku tuczu trzody chlewnej wyniki były porównywalne, a mięso wytworzone z krajowego białka jakościowo lepsze, w przypadku drobiu, można częściowo zastąpić śrutę sojową. Cena 1 kg białka skalkulowana na podstawie cen rynkowych w dawkach pokarmowych dla trzody i drobiu wykazała, że w różnych odstępach czasu zastępowanie importowanej soi krajowymi surowcami białkowymi było od 3 do 7% bardziej opłacalne. Wspomniany projekt obejmuje również problem organizacji rynku roślin strączkowych niezbędną koncentrację i rozwiązania logistyczne płynnego zaopatrzenia zakładów paszowych w krajowy surowiec białka roślinnego.*"

Równie pozytywnie o możliwości uniezależnienia Polski od importu soi GMO wypowiada się prof. Józef Tyburski[8]. To jest właściwy kierunek działań i nie można go ignorować ani deprecjonować jego bardzo obiecujących efektów.

W związku z powyższym, DOMAGAMY SIĘ rzeczywistej i konsekwentnej realizacji Ramowego Stanowiska Polski dotyczącego GMO.

- [5] Séralini G.-E., Mesnage R., Clair E., Gress S., de Vendômois J.S., Cellier D.: Genetically modified crops safety assessments: present limits and possible improvements. Environmental Sciences Europe 2011; 23:10
- Séralini GE, de Vendômois JS, Cellier D, Sultan C, Buiatti M, Gallagher L, Antoniou M, Dronamraju KR. How subchronic and chronic health effects can be neglected for GMOs, pesticides or chemicals. Int J Biol Sci. 2009 Jun 17;5(5):438-43.
- Kosieradzka I., Sawosz E., Winnicka A., Kluciński W., Malepszy S., Szwacka M., Pastuszewska B.: The effect of transgenic cucumbers expressing thaumatin on selected immunity parameters in rats. *J. Anim. Feed Sci*. 2004; 13. Supl. 2: 95–98.
- Kosieradzka I., E. Sawosz, J. Skomiał J. Szopa: Transgenic potato tubers with overexpression of 14-3-3 protein in growing rat diets. 1. Selected hormone activities and liver function status. *J. Anim. Feed Sci*. 2005; *14, Suppl. 1: 545–548*
- Kosieradzka I., Sawosz E., Pastuszewska B., Żuk M., Szopa J., Bielecki W.: Effect of feeding potato tubers modified by 14-3-3 protein overexpression on metabolism and health status of rats. *J. Anim. Feed Sci*. 2004; 13: 329–339.

[6] "Ramowe Stanowisko Polski dotyczące Organizmów Genetycznie Zmodyfikowanych" z 18.11.2008 r., w którym rząd popiera prowadzenie prac zamkniętego użycia GMO natomiast jest przeciwny zamierzonemu uwolnieniu GMO do środowiska i wprowadzaniu do obrotu pasz GM oraz uprawie transgenicznych odmian roślin.

[7] Biuletyn Forum Debaty Publicznej nr 16, 2012, s. 140, dr inż. Wojciech Mikulski, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

[8] Forum Debaty Publicznej Organizmy zmodyfikowane genetycznie Konieczność czy wybór? Szansa czy zagrożenie? , 2012, s. 86 dr hab. Józef Tyburski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

W naszej opinii będą temu sprzyjać następujące działania:

1. Powołanie do zespołów doradczych, działających przy właściwych ministerstwach, przedstawicieli Koalicji „POLSKA WOLNA OD GMO" oraz wskazanych przez Koalicję niezależnych ekspertów.
2. W szczególności zaś pilne powołanie zespołu doradczego, którego celem będzie opracowanie racjonalnego programu wycofywania pasz GMO z produkcji zwierzęcej i zastępowania ich paszami bez GMO, zwłaszcza z roślin rodzimej produkcji.
3. Utrzymanie i egzekwowanie ustawowego zakazu stosowania pasz GMO, który wprowadzono w Polsce Ustawą o paszach z dnia 22 lipca 2006 roku, w art. 15 ust 1, pkt 4 w brzmieniu: "Zabrania się wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt: (…) - pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego." (Dz. U. 2006, nr 144, poz. 1045).
4. Pilnego wydania przepisów wykonawczych dla służb państwowych gwarantujących egzekwowanie wyżej wspomnianego zakazu.
5. Utworzenie mechanizmów i zabezpieczenie środków finansowych dla promocji i wspierania przyjaznego zwierzętom, wolnego od GMO systemu hodowli, którego efektem są dobrej jakości, smaczne i bezpieczne produkty.
6. Prowadzenie konsekwentnej polityki w zakresie promowania produkcji tradycyjnych roślin paszowych w zrównoważonych gospodarstwach rodzinnych oraz wspierania finansowego producentów pasz bez GMO.
7. Szerokiej promocji w Polsce i za granicą wysokiej jakości żywności opartej na paszach bez GMO. Wykorzystania tego elementu jako podstawowego atutu przy tworzeniu PR dla eksportu polskiej żywności.

List podpisali:

1. Krystyna Brzecka, dr med., Sekretarz Towarzystwa Promocji Zdrowia
2. Grażyna Cichosz, prof. dr hab. inż., specjalista z zakresu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
3. em. prof. dr hab. Roch W. Doruchowski, b. kierownik Zakładu Genetyki i Biotechnologii Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach
4. Kamila Drylska-Czekalska, lek. stom., doktorantka, Katedra Nauk Podstawowych i Przedklinicznych, Zakład Biologii Środowiskowej, Wydział Wojskowo-Lekarski, Uniwersytet Medyczny w Łodzi
5. Wiesław Dyk, ks. dr hab., profesor Seminarium Duchownego i Uniwersytetu Szczecińskiego, filozof przyrody
6. Stanisław Flaga, dr inż., AGH w Krakowie, prezes Fundacji Instytut Dziedzictwa Wsi i Regionów, ekspert firmy "BioDar"
7. Anita Ganowicz-Bączyk, dr, Instytut Ekologii i Bioetyki, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
8. Anna Głowacka, dr hab. n. med., prof. nadzw. UM, Kierownik Zakładu Biologii Środowiskowej, Katedra Nauk Podstawowych i Przedklinicznych, Wydział Wojskowo - Lekarski, Uniwersytet Medyczny w Łodzi
9. em. prof. dr hab. Leszek Jankiewicz, ekspert w dziedzinie fizjologii roślin w Instytucie Warzywnictwa w Skierniewicach
10. Magdalena Jaworska, prof. zw. dr hab., Katedra Ochrony Środowiska Rolniczego

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, ekspert Polskiej Izby Ekologicznej (nr. cert. 67) w zakresie postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ekspert UE COST w dziale Biotechnology in Agriculture - członek Zarządu w latach 1993-2006, ekspert d/s GMO przy Ministerstwie Środowiska w latach 2006-2009

11. em. prof. dr hab. Jan Narkiewicz-Jodko, b. kierownik Zakładu Ochrony Roślin Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach i b. szef Grupy Roboczej Światowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, rolnik i przyrodnik
12. Krzysztof Kamiński, wykładowca Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie, redaktor naczelny kwartalnika "Porady na zdrowie"
13. Ojciec dr Jerzy Kielech
14. Michalina Kochaniewicz lekarz rehabilitacji medycznej, Kraków
15. Janusz Korbel, dr, Prezes Towarzystwa Ochrony Krajobrazu
16. Prof. zw. dr habil. Jan Krzymański – emer. Kierownik Oddziału Poznańskiego Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – kierownik Ogólnopolskiego Zespołu Badawczego który wyhodował i wdrożył do produkcji podwójnie ulepszone odmiany rzepaku i gorczycy
17. Ryszard Kulik, dr, psycholog społeczny, adiunkt w Katedrze Psychologii Społecznej na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, zaangażowany w prowadzenie edukacji ekologicznej i psychologicznej.
18. Marek Kubara, dr inż., Ekoprodukt Marek Kubara sp.j., Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych “Polska Ekologia”
19. Danuta Kupiec-Hyła, dr inż., Politechnika Krakowska, architekt
20. Katarzyna Lisowska, prof. nadzw. dr hab., biolog molekularny, specjalistka w zakresie biologii medycznej, członek Komisji ds. GMO przy Ministerstwie Środowiska
21. Emilia Lorenc, mgr, diagnosta laboratoryjny, biolog molekularny, dietetyk
22. Marek Lorenc, lek. med., lekarz medycyny rodzinnej, Kraków
23. Agnieszka Malek, mgr inż. ochrony środowiska, pracownik naukowy w Johnson Matthey Technology Centre, Wielka Brytania
24. Jan Eugeniusz Malinowski, dr n. med.
25. Dariusz Minakowski, dr inż., Nauki Rolnicze, specjalność Żywienie Zwierząt i Paszoznawstwo, były nauczyciel akademicki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Aktualnie konsultant naukowy w Wydawnictwo Pro Agricola Sp. z o.o.
26. Zbigniew Mirek, prof. dr hab., biolog zajmujący się ochroną przyrody, redaktor m.in. Biuletynu Komitetu Ochrony Przyrody PAN poświęconego zagrożeniom ze strony GMO.
27. Artur Mnich, lekarz medycyny, Kraków
28. Tomasz Nocuń, lekarz medycyny, autor książek z zakresu dietetyki, Lublin
29. Jacek J. Nowak, dr, profesor kontraktowy Szkoły Wyższej im. B. Jańskiego w Warszawie, wykładowca w zakresie rozwoju zrównoważonego
30. Maciej Pokora, Warszawa, dr biocybernetyki i inżynierii biomedycznej, m.in. stypendysta The Royal Society 2004
31. Andrzej Rabsztyn, dr hab., Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, specjalista hodowli drobiu
32. Stanisława M. Rogalska, prof. dr hab., Wydział Biologii, Uniwersytet Szczeciński
33. Jacek Rogoliński, dr n. med., Instytut Onkologii w Gliwicach, biolog molekularny, współzałożyciel i wiceprezes stowarzyszenia "Eko-Unia"
34. Piotr Skubała, dr hab. prof. U.Śl., Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego, ekolog, zajmuje się filozofią środowiskową, ekoetyką i edukacją ekologiczną
35. Henryk Skolimowski, prof. dr hab.
36. Krystyna Słodczyk, dr nauk biologicznych, Politechnika Opolska
37. Grzegorz Smurzyński, lekarz dentysta
38. Zofia Sokołowska, prof. dr hab., Instytut Agrofizyki PAN Lublin Grzegorz Smurzyński, lekarz dentysta
39. Dorota Staszewska, lekarz psychiatra, psychoterapeuta, specjalista medycyny holistycznej
40. Jerzy Szymona, dr hab., prof. nadzw. Katedra Ekologii Rolniczej, Uniwersytetu

Przyrodniczego w Lublinie

41. Jan Szyszko, prof. dr hab. Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Polski, Były Minister Środowiska, Poseł na Sejm RP, Kierownik Samodzielnej Pracowni Oceny i Wyceny Zasobów Naturalnych SGGW
42. Roman Andrzej Śniady, dr inż., Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, ekspert w zakresie rolnictwa ekologicznego, były dyrektor Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
43. Piotr Tomasik, prof. zw. dr hab., Katedra Chemii, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie oraz Krakowska Szkoła Wyższa Promocji Zdrowia
44. Mieczysław Ustasiak, dr inż., Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny
45. Kazimierz Walasz, dr, Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne
46. Stanisław K. Wiąckowski, prof. dr hab. inż., biolog-ekolog, b. kierownik Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, b. przewodniczący Komisji Sejmowej Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
47. Stanisław Wika, prof. dr hab., Katedra Geobotaniki i Ochrony Przyrody, Uniwersytet Śląski
48. Tomasz Winnicki, prof. dr hab., Prorektor Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej i profesor PWSZ w Kaliszu, były przewodniczący Państwowej Rady Ochrony Środowiska
49. Zbigniew Witkowski, prof. dr hab., Kierownik Katedry Nauk o Środowisku Przyrodniczym na Wydziale Turystyki AWF w Krakowie
50. Leszek Woźniak, prof. dr hab. inż., Kierownik Katedry Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności, Politechnika Rzeszowska
51. Prof. dr hab. Tadeusz Żarski, szef Katedry Biologii Środowiska Zwierząt, Wydział Nauk o Zwierzętach (SGGW). Przewodniczący Komisji przy ministrze rolnictwa ds. GMO